

του φόβου κ' ΣΤΗΝ ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ του ελέγχου

Από την εμφάνιση του λεγόμενου «άρατου εχθρού» covid 19 και μετά διαμορφώνεται πλανητικά μία άνευ προηγουμένου από άποψη καταστολής συνθήκη. Μπορεί η καραντίνα του Μάρτη να οριζόταν σαν μία «παρένθεση» ή το παρόν lockdown σαν μία «ύστατη λύση», στην πραγματικότητα, όμως, διανύουμε μία εποχή όπου τα «υγειονομικά σχέδια» θα αποτελούν το υπόδειγμα, την κανονικότητα και όχι την εξαίρεση. Η συγκεκριμένη διαχείριση -που θα μπορούσε να οριστεί ως «το μόνο εμβόλιο για τον κορωνοϊό είναι η αστυνομία»- έρχεται για δυο βασικούς λόγους: ο πρώτος αφορά στη χρόνια απαξίωση των υποδομών φροντίδας και περίθαλψης. Στο βαθμό που το κάθε κράτος θέλει για τον εαυτό του τον ρόλο του «προστάτη της ζωής», για να εισπράττει κοινωνική νομιμοποίηση πρέπει να υποκαταστήσει το έλλειμα αυτό. Και επειδή οι ζωές των υπηκόων του είναι εν πολλοίς αδιάφορες, φροντίζει να γεμίσει τα «κενά» με απαγορεύσεις, κανόνες και μπάτσους. Ο δεύτερος λόγος είναι πως η καταστολή αποτελεί εδώ και χρόνια την απάντηση του συστήματος στα πάντα: από τις «φυσικές καταστροφές» (πλημμύρες, φωτιές, σεισμοί κτλ) ως τα «κοινωνικά προβλήματα» (ανεργία, φτώχεια κ.α.) αλλά και τις επικίνδυνες κοινωνικές ομάδες (μετανάστ(ρι)ες, διαδηλωτές/τριες, προλετάριοι/ες, φτωχοποιημένοι/ες κ.α.).

Αν και τα πειράματα κοινωνικού ελέγχου, οι πολιτικές διάχυσης φόβου, δεν αποτελούν καινοτομία (οι κοινωνίες είναι εδώ και δεκαετίες εκπαιδευμένες στην γλώσσα της ασφάλειας και της απειλής) οι τελευταίοι μήνες επιτάχυναν και εμπλούτισαν με έναν καταγιστικό τρόπο τη διαδικασία καθυπόταξης και εκπαιθάρχησης της κοινωνίας. Υπό το φόβο της εξάπλωσης του κορωνοϊού, η «δημόσια υγεία» και ασφάλεια αποτέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί το νέο συλλογικό όραμα, την νέα «αξία» για να αποσπαστούν κοινωνικές συναιέσεις. Ταυτόχρονα, ο ιατρικός- επιστημονικός λόγος και οι φορείς του έχουν πλέον προεξέχουσα συμμετοχή στη διαδικασία νομιμοποίησης των κατασταλτικών σχεδιασμών, αφού ουσιαστικά «δουλεύουν» πλάι στα κυβερνητικά στελέχη, προσδίδοντας την απαραίτητη «αντικειμενική» αναγκαιότητα για την επιβολή των σχεδιασμών αυτών (καραντίνα, απαγορεύσεις, ιχνηλάτηση, θερμομέτρηση, υποχρεωτική χρήση μάσκας).

Μέσα σε αυτό το κλίμα φόβου και στρατιωτικοποίησης της καθημερινότητας φαίνεται να έχουν εξαφανιστεί οι διερωτήσεις σε σχέση με «την υγειονομική κρίση» και την κρατική διαχείρισή της. Τα ερωτήματα περιορίζονται στα γνωστά: «αν προστατεύει η μάσκα ή όχι», «αν είναι απαραίτητο ή όχι το lockdown», «πόσο εύκολα κολλάει ο κορωνοϊός», «αν θα φτάσουν οι μεθ ή όχι». Εκείνα τα ζητήματα όμως που δεν συζητούνται είναι για το πώς γεννιούνται οι θανατηφόροι ιοί, για το ότι ο πλανήτης έχει μετατραπεί σε μια τεράστια χωματερή, ότι η καπιταλιστική βιομηχανική παραγωγή λεηλατεί έδαφος, νερό και αέρα, θανατώνει εκατομμύρια μη ανθρώπινα ζώα, ότι στοιβαζόμαστε, δουλεύουμε και κινούμαστε σε πόλεις μεγαθήρια, ότι οι παροχές περίθαλψης είναι απαξιωμένες, ότι μεγάλα κοινωνικά κομμάτια είναι έτσι κι αλλιώς στο περιθώριο με κορωνοϊό ή χωρίς, σε καραντίνα ή όχι [έγκλειστοι/ες στις φυλακές, στα ψυχιατρεία, στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, τοξικοξαρτημένοι/ες,

ΕΝΑΝΤΙΑ

άστεγοι/ες, διαβιόντες σε σπίτια-τρώγλες κ.ά.).

Από τον Μάρτιο- όταν και επιβλήθηκε η πρώτη καραντίνα- βρισκόμαστε σε μια κατάσταση συνεχούς απειλής και διακινδύνευσης, που έχει χαρακτηριστικά μιας ιδιότυπης πολεμικής συνθήκης: καθημερινή ροή ειδήσεων με στατιστικά διαφόρων ειδών για όσες έχουν νοσήσει ή θα νοσήσουν, αριθμητική εξέλιξη των κρουσμάτων, σταθερή και αυξημένη παρουσία και κυκλοφορία των μπάτσων στους δρόμους, πρόστιμα, καθημερινές «ανανεώσεις» των ήδη επιβεβλημένων απαγορεύσεων που στενεύουν ολοένα τα περιθώρια οποιαδήποτε ελεύθερης μετακίνησης ή συνάθροισης. Αυτό που γίνεται ξεκάθαρο (ήδη από την περίοδο της 1ης καραντίνας) είναι πώς σε περιόδους «υγειονομικής κρίσης»- όπου κυριαρχεί το δίλημμα «ζωή ή θάνατος»- η επιβίωση, δηλαδή η απλή συνέχιση των βιολογικών λειτουργιών, αποτελεί πρωταρχικό στόχο. Πάνω σε αυτό το εκβιαστικό δίλημμα μπορούν και νομιμοποιούνται τα πάντα. Αυτό που ονομάζουμε επιθυμίες, συναισθήματα και ανάγκες υποβαθμίζονται τόσο σαρωτικά, ιεραρχούνται ως «πολυτέλεια», επαναορίζονται με συνεχείς αφαιρέσεις. Οι 6 επιτρεπόμενες μετακινήσεις περιστέλλονται και θα συνεχίσουν να περιστέλλονται υπό το φόβο της μη ελεγχόμενης διάδοσης του κορωνοϊού, τόσο ώστε τελικά να παραμένει δυνατή η (τηλ)εργασία, η (τηλ) εκπαίδευση και η (τηλε)κατανάλωση, ώστε να μη διασαλευτεί η κυρίαρχη «τάξη των πραγμάτων».

Το ζήτημα δεν είναι το πόσο εμφανώς σαθρά είναι τα μέτρα (π.χ. να απαγορεύονται οι συναθροίσεις σε ανοιχτούς χώρους αλλά να στοιβάζονται άνθρωποι σε τρένα και λεωφορεία, σε χώρους εργασίας κ.α.) ή το κατά πόσο η ρητορεία της «ατομικής ευθύνης» ξεπλένει την κρατική διαχείριση. Τη δεδομένη στιγμή που η «ασφάλεια των πολιτών» και η «δημόσια υγεία» αποτελούν την καραμέλα όλων του εύρους των πολιτικών τάσεων, συντελείται μία ευρύτερη αναδιάρθρωση σε επίπεδο καταστολής που «χτυπάει» την κοινωνική ζωή συνολικότερα, τις αντιστάσεις και θέλει να επιβάλει «σιγή νεκροταφείου». Ταυτόχρονα, η όποια αμφισβήτηση των μέτρων ή της επιστημονικής αυθεντίας ταυτίζεται με τον ακροδεξιό βόθρο των ψεκασμένων -για άλλη μια φορά οι ελληνόψυχοι και οι φασίστες γίνονται το απαραίτητο δεκανίκι του συστήματος.

Οι αποστάσεις, η απομόνωση, οι απαγορεύσεις κυκλοφορίας και συναθροίσεων επιτίθενται στις σχέσεις, τη δυνατότητα από κοινού αντιμετώπισης με όρους συλλογικούς των υποθέσεων που αντιμετωπίζουμε, την αλληλεγγύη. Κάθε μορφή σχέσης, η φροντίδα του ενός προς την άλλη ρυθμίζεται πλέον από κανόνες και νόμους του κράτους. Ακόμα και η χρήση της μάσκας, ως υποχρεωτικό ατομικό μέτρο προφύλαξης, αν τοποθετηθεί στο γενικότερο πλαίσιο απαγόρευσης και ποινικοποίησης των συναναστροφών και των επαφών, υποδηλώνει ακριβώς αυτήν την αποστασιοποίηση, το φόβο, την περιχαράκωση και όχι την αδιαμεσολάβητη φροντίδα.

Όσο πληθαίνουν οι κανόνες και βαθαίνουν οι ολοκληρωτικές πρακτικές τόσο διαμορφώνονται νέα πεδία συσπείρωσης και αποκλεισμών: οι υπεύθυνοι- εκείνοι που υπακούουν στους κανόνες για το ξεπέραςμα της «κρίσης» και διασφαλίζουν την τήρησή τους- και εκείνες που δεν συμμορφώνονται ή/και αποτελούν απειλή για την «εθνική υγεία». Η φιγούρα του/ης επικίνδυνου/ης διερύνεται. Δεν αφορά μόνο στους απείθαρχους που «συνωστίζονται» στις πλατείες, αλλά και όποια ξεφεύγει από τα όρια που έχουν τεθεί από τους «από πάνω», με πρόσχημα το «κοινό καλό». Σε αυτή την κατεύθυνση κινείται ο νόμος για τις πορείες και τις συγκεντρώσεις, που ουσιαστικά συνιστά απαγόρευσή τους, όπως και οι εκκενώσεις των καταλήψεων, που έτσι κι αλλιώς βρίσκονται μόνιμα στο στόχαστρο. Στο όνομα της τάξης, των καθαρών χώρων και, πλέον, της υγείας, τις τελευταίες μέρες καταστέλλονται με πρόστιμα, συλλήψεις, τραμπουκισμούς, ακόμα και με κλήσεις σε απολογία (στην Καρδίτσα σε άτομα που δήλωσαν στο facebook ότι θα συμμετέχουν στις εκδηλώσεις του πολυτεχνείου) μοιράσματα κειμένων, παρεμβάσεις, συγκεντρώσεις και καταλήψεις στην Αθήνα, στην Πάτρα, τη Θεσσαλονίκη. Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η απαγόρευση των συναθροίσεων και η δριμεία καταστολή των πορειών και συγκεντρώσεων της 17ης Νοέμβρη.

Δεν γίνεται να αφήσουμε τις ζωές μας, τις επιθυμίες μας, τη μεταξύ μας φροντίδα στα χέρια κανενός κρατικού διαχειριστή. Μέσα σε αυτό το δυστοπικό περιβάλλον και την κανονικότητα του ελέγχου και της ασφάλειας που επιβάλλονται δεν έχουμε παρά να ενεργοποιήσουμε το πρόταγμα της αλληλεγγύης. Στη θέση του νέου επιβαλλόμενου «συνεκτικού» δεσμού, του συλλογικού τρόμου απέναντι στον κορωνοϊό, να επανεκκινήσουμε σε όλα τα επίπεδα τις κοινωνικές αντιστάσεις. Απέναντι σε κάθε είδους διαχωρισμό και αποκλεισμό (φυλετικό, έμφυλο, ταξικό, ηλικιακό, σωματικής κατάστασης) και σε κάθε είδους διαμεσολάβηση να επαναφέρουμε τις έννοιες της κοινότητας και της αλληλεγγύης, της ελευθερίας.

**...μόνο μας όπλο η αλληλεγγύη
μονο “εμβόλιο” τα οδοφράγματα**

**ΘΕΡΣΙΤΗΣ-χώρος ραδιουργίας και ανατροπής
Νέστορος κ' Ευαγγελιστρίας-ΙΛΙΟΝ
thersitis.espiv.net**

